

Утвърждавам:

Директор: .....

/инж. Тихомир Калинов/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ (2021 – 2022)

Програмата за намаляване броя на безпричинните отсъствия, преждевременното напускане и отпадане от училище е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на образованието. Програмата е съобразена с Насоки за работата на системата на училищното образование през учебната 2021 – 2022 година в условията на COVID-19 със Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система /2013 – 2020г./, ЗПУО и подзаконовата нормативна уредба и със спецификата на ПГМЕТ „Стойчо и Кица Марчеви“, гр. Хасково.

В нея са предвидени дейности, включващи превантивни мерки, мерки за интервенция и мерки за компенсирание на образователни, жизнени и социални дефицити.

Програмата се основава на определените в Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система водещи принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

Програмата акцентира върху:

- Мерки, свързани с превенцията на риска от отпадане от училище.
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

I. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.

II. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите и/или детето;
- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултатна продължителна безработица;
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище;
- Липса на достатъчно финансови възможности в училище за подкрепа на застрашени от отпадане ученици по социални причини;
- Липса на подкрепяща среда, която да замени липсата на грижа от страна на родителите;
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването;
- Негативно влияние на средата - на улицата/приятелския кръг;
- Липсата на мотивация сред семейства от ромския етнос за продължаване на образованието в гимназиален етап.

III. АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ПРИЧИНИ, ВОДЕЩИ ДО ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

Много често икономическата обстановка в общината и града предразполага към миграционни процеси. Родителите на учениците заминават да работят в чужбина - сезонно или постоянно и грижата за тях се прехвърля на роднини и близки. За част от семейства образованието не е приоритет и имат слаба заинтересованост за развитието на детето си в училище. Затруднена е комуникацията със семействата на такива ученици. Липсва им подкрепяща среда извън училище. Случва се да се изселват цели семейства, за учениците няма точна информация дали постъпват в училище там, или не.

Поради академичния стил на учебните програми и големия обем на информация, доста ученици срещат трудностите при усвояване на учебния материал, което води до демотивация. Не са редки случаите на затруднена адаптация на децата от етнически малцинства в гимназиалния етап на образование. При голяма част от учениците липсат изградени необходимите жизнено и социални умения за възрастта им.

IV. ПРИЧИНИТЕ ЗА НАПРАВЕНИТЕ ГОЛЯМ БРОЙ НЕИЗВИНЕНИ ОТСЪСТВИЯ ПРЕЗ МИНАЛАТА И ПРЕЗ НАСТОЯЩАТА УЧЕБНА ГОДИНА И ЛИПСАТА НА МОТИВАЦИЯ ЗА УЧЕНЕ У УЧЕНИЦИТЕ

През изминалата учебна година за голямия брой неизвинени отсъствия в училище основни причини са:

- Живот в ситуацията на пандемия от КОВИД 19
- Заниженият или липсващ родителски контрол към осигуряване на присъствие на учениците в училище;
- Слаба заинтересованост на родителите за образованието на децата им;
- Отрицателно въздействие на домашната среда;
- Финансови проблеми в семействата;
- Затруднена комуникация със семействата на децата;
- Липса на подкрепяща среда за учениците извън училище;
- Липса на необходими жизнени и социални умения у учениците;
- Трудна адаптация към изискванията в училище.

V. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА АЛТЕРНАТИВНИ ФОРМИ ЗА ОГРАМОТЯВАНЕ НА ЛИЦА, КОИТО НЕ СА ПОСТЪПВАЛИ В УЧИЛИЩЕ ИЛИ ОТПАДНАЛИ

ПГМЕТ „Стойчо и Кица Марчеви” дава възможност на отпаднали от образователния процес да продължат образованието си в самостоятелна форма на обучение.

VI. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НОВИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА РАБОТА С УЧЕНИЦИ, ЗАСТРАШЕНИ ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището;
- Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема;
- Работа по развитието на класа като екип;
- Създаване на Ученическия съвет и включването му в дейности за превенция на преждевременното напускане на училище;
- Включване в извънкласни форми на ученици, застрашени от отпадане;
- Оптимизиране и обогатяване формите за организиран спорт, туризъм и отдих.

VII. ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Социално включване на учениците и преодоляване на образователните им трудности, като причина за преждевременно напускане на училище чрез дейности за:

- Привличане, мотивиране и задържане на учениците;
- Подпомагане успеваемостта им по различните учебни предмети;
- Осмисляне на свободното време и превръщане на училището в безопасно и привлекателно място за учениците;
- Опазване здравето на учениците;
- Привличане на родителите като партньори в учебно-възпитателния процес
- Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на програми, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от отпадане.

VIII. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ:

А. Превантивни мерки

№	Мярка	Срок	Отговорник
1	Проучване на причините за нисък успех и отпадане на учениците от училище	През учебната година	Класни ръководители
2	Регистриране и съхраняване на данните от проучванията	През учебната година	Класни ръководители
3	Включване на повече ученици в обща подкрепа за личностно развитие: 3.1. Допълнително обучение по учебни предмети /по Наредба за приобщаващо образование, по проект „Подкрепа за успех“ и други проекти/; 3.2. Допълнително консултиране по учебни предмети; 3.3. Карьерно ориентиране на учениците; 3.4. Занимания по интереси; 3.4. Грижа за здравето на учениците – дейности за намаляване рисковете от заразяване с COVID-19; 3.5. Поощряване с морални и материални награди; 3.6. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.	През учебната година, при стартиране на проекти и национални програми	Класни ръководители, Ръководители на групи, Училищен психолог, Директор
4	Включване на родители в училищни инициативи, обучения и тренинги за развиване на умения за ефективно родителство /поради опасност от предаване на COVID-19 обученията да се провеждат в електронна среда/ ;	По проекти	Класни ръководители, Училищен психолог
5	Приобщаване на родителите към училищния живот чрез участието им в съвместни дейности – училищни инициативи	По график	Класни ръководители, Учители, работещи по проекти Училищен психолог
6	Предоставяне на възможност родителите да участват при вземането на решения за класа и училището като цяло –на родителски срещи, събрания на родителски актив и обществен съвет – всички срещи с родители се провеждат в електронна среда или индивидуално с предварителна уговорка при спазване необходими предпазни мерки.	През учебната година	Класни ръководители, зам. директор, директор, Председател на ОС

Б. Мерки за интервенция

Мерките за **интервенция** се прилагат за бързо и ефективно справяне с възникващи трудности като бягство от училище и слаби резултати.

№	Мярка	Срок	Отговорник
1	Системно отразяване на отсъствията и оценките на учениците в дневника на класа	През учебната година	Кл. ръководители, учители
2	Планиране и контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на учениците в училищната документация, за коректно и точно подаване инф. система НЕИСПУО на данните за движение на учениците и за броя на отсъствията, за своевременното отразяване на статуса на всеки ученик.	До 4-то число - ежемесечно	ЗДУД
3	Своевременно информиране на родителите и установяване на причините за допуснатите отсъствия на учениците чрез писмено известие, телефонен разговор, личен контакт	През учебната година	Класни ръководители
4	Сигнал до „Отдел за закрила на детето“ за ученици в риск от отпадане.	При необходимост	Директор по предложение на Класни ръководители
5	Уведомяване на „Отдел за закрила на детето“ за ученици в процедура по налагане на санкции „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ и „преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение“	При необходимост	
6	Изграждане на доверителна връзка и ефективна комуникация на класните ръководители с родителите на учениците чрез взаимно опознаване по време на съвместни дейности – родителски срещи, работа по проекти и др.	През учебната година	Класни ръководители, учители, Училищен психолог
7	Предоставяне на възможности за индивидуална подкрепа на родителите и учениците от страна на училището като институция – индивидуално и групово консултиране, подкрепящо обучение по проекти	През учебната година	Класни ръководители, учители, Училищен психолог
8	Насърчаване на успешно справящи се ученици да работят като наставници в екип с връстници, нуждаещи се от подкрепа	При констатиране на проблем	Класни ръководители, учители
9	Провеждане на Училище за родители с тематично съдържание, насочено към превенция на насилие и отпадане на децата от училище – само в електронна среда съгласно Вътрешни правила	По график на проекта	Класни ръководители, Училищен психолог

10	Създаване на здравословна и безопасна училищна среда чрез включване на ученици и родители в превантивни програми /Училище за родители, групов работа с ученици/ и инициативи за предотвратяване на училищния тормоз	През учебната година	Класни ръководители, учители, Училищен психолог
11	Ефективно взаимодействие с институции, имащи отношение към закрилата на децата от насилие /ОЗД, ДПС, НПО, МКБППМН/;	При констатиране на проблем, по график	Училищно ръководство, класни ръководители, учители, Училищен психолог
12	Реинтегриране на ученици, отпаднали от училище /По Механизъм за обхват/	При необходимост	Училищно ръководство, класни ръководители, учители, Училищен психолог

В. Мерки за компенсиране

№	Мярка	Срок	Отговорник
1	Осигуряване на възможности за допълнителна работа с ученици, застрашени от отпадане /включване на ученици в дейности за обща подкрепа – допълнително обучение, индивидуални консултации, занимания по интереси/	През учебната година	Учители, ръководители на програми, Учители, работещи по проекти
2	Допълнителна работа с учениците по учебни предмети, във връзка с ДЗИ в X и XII клас и Държавен изпит за придобиване на професионална квалификация.	По график	Преподаватели по предмети
3	Повишаване интереса на учениците чрез преподаване на електронни уроци, използване на интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост, възлагане на индивидуални проекти др.	През годината	Учители
4	Развиване на модели за придобиване на професионална квалификация с партньорски бизнес организации и практическа реализация на завършилите и придобили професия		Ръководството, Учители по практика, Бизнес организации
5	Тематични педагогически съвети за споделяне на добри педагогически практики и обмен на образователни техники	По график	председатели на МО, Училищен психолог

6	Повишаване квалификацията на учителите с квалификационни курсове, семинари, тренинги предназначени да подпомогнат учителя да усъвършенства личните си познания и квалификация	Съгласно План за квалификационна дейност	Директор, ЗДУД, учители
7	Подпомагане на ученици застрашени от напускане на училище, поради финансови проблеми	През учебната година	Ръководство на училището, Класни ръководители
8	Здравно и гражданско образование в ЧК, в учебни часове, в извънучебни дейности, включващо теми като: стрес, трафик на хора, последици от ранни бракове, равнопоставени отношения, наркотици, живот в условия на COVID-19 и др.	През годината	Класни ръководители, учители, Училищен психолог
9	Повишаване себеоценката на учениците и интереса им към училищния живот чрез въвличане в социално значими дейности и инициативи	През годината	Класни ръководители, учители, Училищен психолог

IX. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА НАПРЕДЪК

1. За изпълнение

- Наличие на действаща училищна Програма;
- Училищното ръководство е запознато с целите и съдържанието на Програмата – ангажирано е с нейното прилагане и необходимото финансиране за дейностите;
- Всички учители и служители в училище са запознати и са удостоверили това с подписите си;
- Има координиращ екип /определено лице /координатор/ от училището, които да следят за прилагането;
- Програмата е публикувана в училищния сайт;
- Веднъж годишно се извършва анализ на резултатите от прилагане на Програмата. Резултатите се обсъждат на педагогически съвет, на родителски срещи, в класовете;
- Родителите са включени в процеса на приобщаване;
- Установено сътрудничество с РЦПППО, ЦПЛР, Детска педагогическа стая, Отдел за закрила на детето, Център за обществена подкрепа, НПО в града и страната.

2. За резултат

- Своевременно регистрирани случаи на деца в риск, докладвани от работещите в училище /Подадени сигнали до училищен психолог , ОЗД, община Хасково/;
- Наблюдава се промяна в положението на децата, за които е докладвано;
- Намаление процента на отпадналите и преждевременно напуснали ученици;
- Увеличаване броя на учениците, завършили средно образование;
- Родителите и учителите си партнират при прилагане на Програмата.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на ПС- Протокол № 9 от 14.09.2021г.